

Учитель

Газета Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

№9-10 (324-325)

1 жовтня 2023 року

Видається з 1933 року

З ДНЕМ ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ!

Дорогі сквородинівці!

Щиро вітаю всіх з найвеличнішими освітянськими святами — Днем працівників освіти України і Всесвітнім днем учителя!

Педагогічна професія окрилена благородством, бо вона забезпечує виконання основоположної функції держави — виховання прийдешніх поколінь, за якими майбутнє кожного народу!

Наш університет є потужним форпостом вищої педагогічної освіти, який

чутливо реагує на всі запити суспільства і формує сучасного педагога з новим типом педагогічного мислення, високим рівнем професіоналізму та індивідуальної творчої активності.

Укліно дякую кожному за згоду працювати в нашій команді, за старання, за добре, щире серце, за вашу завзятість і незламний оптимізм! Будьте бадьорі, здорові і щасливі! Зі святом!

З повагою —
ректор університету Юрій Бойчук

Хроніка

26 вересня у КНУ імені Тараса Шевченка ректор Сковорodinівського ун-ту Юрій Бойчук узяв участь у засіданні Спільки ректорів України.

На зустрічі були присутні керівники ЗВО, керівники МОН України Михайло Вінницький, Андрій Вітренко, Олег Шаров, Світлана Даниленко, президент НАПН України Василь Кремень, народний депутат ВР України Іван Кириленко.

Були розглянуті такі питання: завершення вступної кампанії 2023 року; ініціатива МОН України щодо впровадження науки, роботи в ЗВО України та відповідних змін стосовно пед. навантаження у проєкті Закону України щодо створення передумов для модернізації мережі ЗВО України; проєкт постанови КМ України «Про затвердження переліку галузей і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів ВО»; процес збору підписів за петицією до Президента України та підготовку законопроєкту про внесення змін до Земельного кодексу України щодо унеможливлення викупу земель у закладів освіти (№ 7588); актуальні питання сфери кваліфікацій в Україні. Також були обговорені поточні справи та визначені шляхи підвищення якості вищої освіти України.

26 вересня представники ХНПУ імені Г.С. Сковороди на чолі з проректором з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності Світланою Бережною у дистанційному форматі зустрілись із представниками Султан Мулай Сліман Ун-ту (USMS) (місто Бені-Меллал, Королівство Марокко).

Проректор USMS ознайомила із роботою створеного у 2007 р. сучасного Ун-ту, у структурі якого 12 ін-тів і близько 8 тис. студентів, напрямками наук, роботи та пропозиціями для наших викладачів і здобувачів.

Проректор Світлана Бережна під час свого виступу презентувала Сковорodinівський ун-т, розповіла про високі досягнення науковців, спортсменів і митців ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Про освіту іноземних здобувачів і міжнародне співробітництво доповіла д. пед. н., проф. Оксана Коваленко. Сторони обговорили перспективні напрями для співробітництва та майбутнього партнерства.

Пресцентр ун-ту

УЧИТЕЛЬСТВО — НАТХНЕННЯ, ТВОРЧА ПРАЦЯ

20 вересня відбулося розширене засідання Вченої ради ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

До засідання доєдналася директорка Департаменту освіти Харківської міської ради, випускниця нашого ун-ту Ольга Іванівна Демченко, яка презентувала доповідь «Парадигма освітянського Харкова через поєднання кластерів навчання, виховання та психологічного супроводу». Директорка поділилася унікальним досвідом Департаменту освіти Харкова щодо організації навчання дітей в умовах воєнного стану. Доповідь викликала живий інтерес представників наук, спільноти, спонукала до обговорення шляхів подальшої співпраці. Крім того, напередодні Дня працівників освіти в одному зі своїх інтерв'ю Ольга Іванівна сказала, що з великим пошануванням ставилася до своїх шкільних учителів. Ця повага формувалася в її родині, де цінували труд учителя, його місію відкривати людям світ знань. Тож не випадковим був життєвий вибір дівчини — стати вчителем, навчати і виховувати молодь. Учителство для Ольги Іванівни — це натхнення, творча, вдячна праця, а головне — сродна, за покликом її душі. А це завжди — успіх і визнання людей і суспільства.

За результатами відкритого голосування члени Вченої ради одноголосно прийняли рішення про присвоєння О.І. Демченко звання Почесного доктора ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

Пресцентр ун-ту

ГОСТЬОВА ЛЕКЦІЯ ДЛЯ CARDIFF METROPOLITAN UNIVERSITY

14 вересня відбулась гостьова лекція ректора ХНПУ імені Г.С. Сковороди Юрія БОЙЧУКА для колег з Cardiff Metropolitan University.

Ректор розповів про жахіття війни, які довелося пережити українському народові, про руйнування, що зазнали житлові будинки, освітні та медичні заклади, інфраструктура. А також про сильну націю, яка, упереч страшний війни, продовжує жити, навчатись і навчати дітей, займатись наукою, відкривати метрошколи і волонтерити.

Юрій Дмитрович подякував Cardiff University за співробітництво, теплий прийом і підтримку наших здобувачів.

Слухачі були дуже зворушені, вітали оплесками виступ Юрія Бойчука і побажали скорішого переможного миру. Професійний переклад під час обговорення здійснила Анна Крапівник, д. філос. н., доц. каф. англ. філології.

Юлія Клименко, кер. пресцентру ун-ту

НАГОРОДИ І ВІДЗНАКИ ДО ПРОФЕСІЙНОГО СВЯТА

До Дня працівників освіти за поданням факультетів, кафедр і структурних підрозділів ун-ту за сумлінну працю, вагомий внесок у розвиток освіти, плідну педагогічну діяльність, значні трудові здобутки та високий професіоналізм були нагороджені керівництво, науковці та співробітники ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

Нагрудним знаком МОН України «Василь Сухомлинський» нагороджена Олексенко О.А., к. філол. н., проф. каф. української мови імені проф. Л.А. Лисиченко.

Почесною грамотою МОН України нагороджена Зеленська Л.Д., д. пед. н., проф., декан ф-ту історії і права.

Грамотою МОН України нагороджена Комісова Т.Є., к. біолог. н., проф., зав. каф. анатомії і фізіології людини імені проф. Я.Р. Синельникова.

Подякою МОН України нагороджені: Головань Т.Г., к. юрид. н., доц., зав. каф. державно-правових дисциплін, кримін. права і процесу; Денисенко І.Д., д. філос. н., проф., декан ф-ту соціальн. та поведінк. наук; Дорожко І.І., д. філос. н., проф., зав. каф. психолог. та пед. антропології; Коваленко О.О., д. юрид. н., проф., зав. каф. цивільно-правових дисциплін і труд. права імені проф. О.І. Процесівського.

Медаллю «К.Д. Ушинський» НАПН України нагороджена Гавриш І.В., д. пед. н., проф. каф. теорії і методик виклад. природничо-матем. дисциплін у дошкіль, початк. і спец. освіті.

Грамотою НАПН України нагороджені: Бугаєв Н.А., к. пед. н., проф., зав. каф. хореографії; Голобородько К.Ю., д. філол. н., проф., декан УМЛФ імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка; Костікова І.І., д. пед. н., проф., зав. каф. теорії і практики англ. мови; Ликова І.О., к. біолог. н., доц. каф. зоології; Разуменко І.В., к. філол. н., проф., зав. відділом аспірантури і докторантури; Черновол-Ткаченко Р.І., к. пед. н., проф., директор ІПОМ; Якушко Н.М., к. пед. н., проф. каф. початк. і проф. освіти.

Відзнаками НАН УКРАЇНИ нагороджені: Бойчук Ю.Д., д. пед. н., проф., член-коресп. НАПН України, ректор ХНПУ імені Г.С. Сковороди; Леонтьєв Д.В., д. біолог. н., проф., зав. каф. ботаніки; Маленко О.О., д. філол. н., проф., зав. каф. українознавства і лінгводидактики.

Почесною відзнакою Харківської обласної ради «Слобожанська слава» нагороджена Золотухіна С.Т., д. пед. н., проф. каф. освітнології та ІП, заслуж. професор ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

«Цінний подарунок — годинник з логотипом «Голова Харківської обласної ради» отримав Бойчук Ю.Д., д. пед. н., проф., член-коресп. НАПН України, ректор ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Подякою голови Харківської обласної ради нагороджені: Білецька С.А., к. пед. н., доц. каф. теорії і методики виклад. природничо-математ. дисциплін у дошкіль, початк. і спец. освіті; Гречаник О.Є., к. пед. н., доц., зав. каф. наук. основ управління; Гулич О.О.,

к. філол. н., доц. каф. теорії і практики англ. мови; Нестеренко Н.П., к. філол. н., доц., відповід. секретар приймальної комісії; Плахтєєва В.І., помічник ректора зі стратегічного розвитку, методист вищої категорії відділу менеджменту і моніторингу діяльності ун-ту.

Грамотою Харківської обласної ради нагороджені: Денисенко А.О., к. пед. н., доц. каф. освітнології та ІП; Доженко Т.О., д. пед. н., проф., декан ф-ту початк. навч.; Доценко С.О., д. пед. н., проф., зав. каф. технологій дистанц. навч. та цифрової дидактики в дошкіль. освіті; Танько Т.П., д. пед. н., проф., декан ф-ту дошкіль. освіти; Фомін В.В., д. пед. н., доц., декан ф-ту мистецтв.

Подякою Харківської обласної військової адміністрації нагороджені: Боярська-Хоменко А.В., д. пед. н., доц., зав. каф. освітнології та ІП; Гончарова О.С., к. іст. н., доц. каф. історії України; Казачинер О.С., д. пед. н., проф. каф. здоров'я людини, реабілітології і спец. психології; Собченко Т.М., д. пед. н., проф. каф. освітнології та ІП; Шеллякова І.О., к. пед. н., доц. каф. соціал. роботи і соц. педагогіки; Простакова Ю.С., к. пед. н., доц. каф. математики; Хлебнікова Т.М., к. пед. н., доц. каф. наук. основ управління.

Почесною грамотою Харківської обласної військової адміністрації нагороджені: Бережна С.В., д. філос. н., проф., проректор з наук, інновац. і міжнародної діяльності; Микитюк С.О., д. пед. н., проф., декан ф-ту природн. спеціальн. і здоров'язбереж. освіти; Ткаченко Л.П., д. пед. н., проф., зав. каф. теорії і методик виклад. філол. дисциплін у дошкіль, початк. і спец. освіті; Пономарьова Н.О., д. пед. н., проф., декан фізико-математ. ф-ту; Степанченко І.І., д. філол. н., проф. каф. зарубіж. літ. та слов'янск. мов імені проф. М. Гетманця.

Подякою Харківського міського голови нагороджені: Беззубенко А.В., к. іст. н., доц. каф. всесвітньої історії; Борисов В.А., проректор з навчально-наук. роботи, к. філол. н., доц.; Ворона С.А., керівник навч.

відділу; Калужна Ю.І., к. політ. н., доц. каф. політології, соціології і культурології; Кузнецов М.А., д. псих. н., проф. каф. психології; Мельников Р.В., к. філол. н., доц., зав. каф. української літ. та журналістики імені проф. Л. Ушкалова; Рачинська І.Є., методист ІПОМ; Сазонова Я.Ю., д. філол. н., доц., зав. каф. англ. фонетики і граматики; Тучина Н.В., проф., зав. каф. англ. філології; Темченко О.В., к. пед. н., доц. каф. наук. основ управління; Чернік Т.В., проректор з адміністративно-господарської роботи; Ярмач Т.Л., нач. відділу наук, інновац. і міжнародної діяльності.

Грамотою начальника Управління у справах молоді та спорту Харківської обласної військової адміністрації Костянтина Ананченка нагороджені: Борисенко Н.О., к. пед. н., доц., проректор з навчально-виховної роботи; Голєнкова Ю.В., к. н. з ФВ і спорту, доц., зав. каф. спортивно-педагогічних дисциплін і фітнесу; Коробейник В.А., к. пед. н., доц., декан ф-ту ФВ і спорту; Кравчук Т.М., к. пед. н., доц. каф. спортивно-педагог. дисциплін і фітнесу; Кривенцова І.В., к. пед. н., доц., зав. каф. теорії, методики і практики ФВ; Собко І.М., к. н. з ФВ і спорту, доц. каф. олімпійського і профес. спорту, спорт. ігор та туризму.

Грамотою директора Департаменту культури Харківської міської ради Світлани Бабицької нагороджені: Григорова Л.С., к. пед. н., доц., зав. каф. дизайну; Зибцев С.О., керівник Парадного ансамблю барабанщиць «Вільна душа»; Коробкіна О.Г., директор Наукової бібліотеки; Мезінов В.Г., керівник студії КМЦ; Паньков Т.В., д. пед. н., проф., зав. каф. образотворчого мистецтва; Соколова А.В., д. пед. н., доц., зав. каф. музичного мистецтва; Фомін В.В., д. пед. н., доц., декан ф-ту мистецтв. Крім того, грамотами й подяками від керівництва ХНПУ імені Г.С. Сковороди будуть нагороджені інші працівники ун-ту. Вручення відбудуться на відповідних кафедрах і факультетах.

Н.О. Борисенко, проректор з навчально-виховної роботи

УРОЧИСТА ПОСВЯТА В АСПІРАНТИ

21 вересня 2023 р. в онлайн-залі сквородинівського ун-ту відбулась урочиста посвята 151 здобувача (всього 465) III ОНР вищої освіти в аспіранти та 8 (всього 17) у докторанти.

Захід відкрив ректор ун-ту Юрій Бойчук, який наголосив на важливості молодіжної науки для подальшого розвитку України, розповів про численні наукові школи, які діють в ун-ті, і побажав аспірантам наснаги та сил на шляху до омріяного.

Проректорка з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності Світлана Бережна радо вітала аспірантів і надала цінні поради щодо організації дослідницької роботи, побажала наснаги та наук. здобутків.

Аспіранти та докторанти ун-ту отримали привітальну листівку від гол. РМУ при МОН України й урядової організації «Офіс підтримки вченого», д. юрид. н., проф. Олеси Ващук, яка наголосила, що лише спільними зусиллями ми наближаємо перемогу, долаємо виклики та створюємо умови для світлого майбутнього нашої країни.

Свято відвідала головний РМУ при ХОДА, д. економ. н., проф. Олександра Мандич, яка привітала аспірантів та підкреслила важливість науки в пед. закладі.

Відеопривітання аспіранти отримали від директорки Українського центру оцінювання якості освіти, випускниці ун-ту Тетяни Вакулєнко.

Головина РМУ ун-ту, проф. Ольга Башкір познайомила аспірантів — майбутніх активних членів РМУ — з роботою ради та проєктами, які реалізуються за участю РМУ.

Святкові привітання присутні на заході отримали від фундаторів наук. шкіл ун-ту: д. філософ. н., проф., зав. каф. філософії Марії Култаєвої, д. пед. н., проф. Світлани Золотухіної, д. психол. н., проф., зав. каф. психології Тамири Хомуленко.

Першоркурсників також привітав випускник аспірантури ун-ту з Китайської Народної Республіки Чжан Ян, який надав цінні поради, здобуті на власному досвіді, які обов'язково стануть аспірантам у пригоді.

На завершення заходу зав. від. аспірантури і докторантури ун-ту, проф. Ірина Разуменко розповіла присутнім про організацію освітнього та наук. процесу для здобувачів III (освітньо-наукового) РВО.

Юлія Клименко, кер. пресцентру ун-ту

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ ДОШКІЛЛЯ

24 серпня ф-т дошкільної освіти разом з усією педагогічною спільнотою нашої країни відзначає Всеукраїнський день дошкільця.

Це свято, яке серед професійних освітянських свят посідає найбільш значне місце. Особливою, неповторною є місія педагогічних працівників закладів дошкільної освіти, адже саме вони опікуються маленькою людиною в період, коли розвиток її особистості відбувається найбільш стрімко й інтенсивно. Це покладе на них колосальну відповідальність, вимагає величезної енергії, високого рівня освіченості, ерудованості, креативності, закоханості у професію, душевної щедристі і тепла, людяності, порядності, мудрості, беззавітної любові до дитини, стійкості, терплячості, самовідданості, інколи на межі із жертвистістю.

У наш час, коли ворог намагається позбавити українську малечу нормального дитинства, вщент руйнує і продовжує знищувати наші дитячі садочки, українське дошкільня переживає найдраматичніший період своєї історії. У регіонах, де безпекова ситуація дозволяє працювати з дошкільниками офлайн, вихователі, окрім своїх звичайних обов'язків, вимушені вітати і заспокоювати дітей, під час повітряної тривоги бігти з ними до укриттів, а найменших навіть виносити на руках. Пед. працівники ЗДО нашого регіону, які опинилися в режимі простою через дитячі садки, що не працюють, консультують батьків онлайн, удосконалюються у володінні цифровими технологіями, розробляють і розміщу-

ють на вебсторінках закладів і у власних блогах відеоконтент, що містить заняття, розваги, терапевтичні казки, пізнавальні відео та багато іншого корисного матеріалу для дошкільників та їхніх батьків.

Знаходять час пед. працівники і для професійної комунікації із ЗВО. Так, пед. колективи низки ЗДО м. Харкова (зокрема, ЗДО №№ 119, 137, 28, 446, 367, 78, 400, 143, 290, 24, 198, 263, 15, 354 та ін.) беруть участь у численних онлайн-зустрічах із викладачами і здобувачами ВО ф-ту дошкіль. освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди, допомагають в організації проходження здобувачами пед. практики в дистанційному форматі, щедро діляться своїм багатим пед. досвідом і наробками, з позиції потенційних роботодавців беруть участь в обговоренні ОП і вносять у них цінні пропозиції.

Ми раді вітати із професійним святом усіх причетних до нашого рідного українського дошкільця. Ми будемо все робити задля того, аби й надалі керівники ЗДО залишалися задоволеними рівнем проф. підготовки наших випускників. Бажаємо якнайшвидше дочекатися в садочках любих діточок, наживо (а не на моніторі у ZOOM!) бачити їхні незрівнянні щирі усмішки, чути сміх і натхненно працювати заради них у щасливий мирний державі! Зі святом вас! Усе буде Україна!

Викладачі ф-ту дошкільної освіти

СЕМІНАР ГАРАНТІВ ОП

Керівництво ун-ту організувало семінар гарантів освітніх програм (ОП) різного рівня вищої освіти для підготовки до акредитаційних процесів на високому рівні.

Ми всі зіштовхнулися з новим форматом проходження акредитації, і тому в такій складній ситуації дуже важливо розуміти, що поряд є люди, здатні допомогти і направити. Особливо хочу подякувати ректорові пану Юрію Бойчуку за чудову ідею об'єднати нас, а також проректору з навчально-наукової роботи пану Володимирі Борисову, керівнику Центру забезпечення якості освіти пані Ірині Радчені, голові Ради гарантів пані Людмилі Рибалко за змістовні семінари Ради гарантів.

Організовані семінари надали чудову можливість ознайомитися з актуальними тенденціями в сучасній освіті, з вимогами і проблемами, які існують під час проходження акредитації, з новими вимогами НАЗЯВО, МОН та інш. актуальною інформацією про законодавчу базу та чинні документи.

Усі доповідачі щиро ділилися цінними знаннями та інформацією щодо проходження акредитації, пояснювали, з якими проблемами стикалися і як їх вирішували під час написання тих чи тих критеріїв самоаналізу. Тож майже всі учасники наших засідань так чи інакше допомагали у вирішенні нагальних проблем і вдосконаленні нашої освітньої програми. Особливо запам'яталися доповіді пані Оксани Жерновникової та пані Людмили Зеленської про проходження акредитації.

Тетяна Панько, проф., зав. каф. образотворчого мистецтва

НОВІ ВИКЛИКИ ДЛЯ ІСТОРИКІВ

315–17 вересня 2023 р. у Вільнюсі (Литва) відбувся Міжнародний конгрес «Rethinking Ukraine and Europe: New Challenges for Historians» («Переосмислення України та Європи: Нові виклики для істориків»).

У роботі конгресу взяли участь представники ф-ту історії і права ХНПУ імені Г.С. Сковороди: зав. каф. всесвітньої історії, д. іст. н., проф. Ольга Рябенко (зараз проходить наук. стажування у Кембриджському ун-ті (Велика Британія)), к. іст. н., доц. каф. всесвітньої історії Аліна Ісхакова, к. іст. н., доц. каф. історії України Інна Чернікова.

Головною метою конгресу була дискусія про створення нового наративу історії України та всього регіону Центрально-Східної Європи. Робота конгресу розпочалася з лекції відомого британського історика та експерта з ранньомодерної європейської історії, проф. Роберта І. Фроста з Абердинського ун-ту на тему «Минуле в сьогоденні: переосмислення України, Європи та ролі національної держави у глобальну епоху».

15 вересня представники запрошених фондів представляли свої грантові програми, що фінансують міжнародні проекти у сфері історичних досліджень,

а всі учасники і наші науковці виступали з доповідями на тематичних панельних дискусіях.

16 вересня проф. Ольга Рябенко модерувала панель «Руйнування рф музеїв, архівів та об'єктів культурної спадщини в Україні». Із доповіддю «Ун-ти України під ракетними обстрілами рф» на цій панелі виступила доц. Аліна Ісхакова. Доповіді, що прозвучали на панелі, є надзвичайно актуальними, оскільки російська армія прицільно знищує об'єкти культурної спадщини та освітньої інфраструктури в Україні, що сприяє ворогу насильно стерти прояви українськості, привласнити собі наше минуле з його артефактами, підживлювати столітні імперські міфи.

Не менш актуальною стала панель «Радянські репресії: причини, масштаби, наслідки», організована 17 вересня, де виступили проф. Ольга Рябенко із доповіддю «Конструктори радянської цивілізації: українська літературно-мистецька інтелігенція у політичних кампаніях на селі в роки колективізації та Голодомору» та доц. Інна Чернікова із доповіддю «Радянські репресії української інтелігенції міста Харкова (1933 рік)».

Конгрес у Вільнюсі зібрав велику кількість істориків України, Литви, Німеччини, Польщі, Франції та інш. країн. Під час спілкування учасники обмінялися досвідом і відпрацювали нові наративи переосмислення європейської історії та місця України у міжнародному просторі.

Проф. О. Рябенко, доцентки А. Ісхакова, І. Чернікова

Золотий фонд університету

ДО 100-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ М.Ф. ГЕТМАНЦЯ

15–16 вересня у змішаному форматі відбулася Всеукраїнська НК ««Велике і вічне...»: Михайло Федосійович Гетманець», присвячена 100-річчю ювілею з дня народження видатного українського літературознавця (1923–2021).

М.Ф.Гетманець — знакова постать для нашого ун-ту, відомий дослідник «Слова о полку Ігоревім» та літературної творчості Макаренка. Понад 60 років він самовіддано працював у Харківському педагогічному, де пройшов шлях від викладача до професора і де по-справжньому розкрився його талант науковця, педагога і керівника. З 1955 по 1985 рік Михайло Федосійович очолював каф. російської і зарубіж. літ., з 1956 по 1965 обіймав посаду декана філологічного ф-ту, з 1966 по 1970 — ректора педін-ту, а з 1985 по 2015 р. був професором кафедри.

У роботі конференції взяли участь понад пів сотні науковців з різних регіонів України й з Бразилії, Великобританії, Словачії, Чехії, КНР. Пленарне засідання привітаннями відкрили ректор нашого ун-ту, д. пед. н., проф., Юрій Бойчук, проректорка з наук, інновац. та міжнародної діяльності, проф. Світлана Бережна й декан УМЛФ імені Г.Ф. Квітки-Основенко проф. Костянтин Голобородько. Зі вступним словом виступила організаторка конфе-

ренц-проекту д. філол. н., проф. Світлана Криворучко. Серед учасників пленарного засідання були учні Михайла Федосійовича — професори О. Кеба, О. Ніколенко, О. Силаєв, І. Костікова та к. філол. н., доценти О. Гончарова та А. Козлова. Д. пед. н., проф. А.В. Ткаченко розповів про свою співпрацю з Михайлом Федосійовичем як видатним макаренкознавцем. Неабиякий інтерес викликали наукові доповіді професорів С. Криворучко, О. Маленко, Ф. Штейнбука. Особливою подією став виступ молодшої онуки Михайла Федосійовича — к. філол. н. Гетманець Ірини Олегівни та її щиро-сердні й теплі спогади про дідуся, який був педагогом і вчителем не тільки в ун-ті, а й удома, навіть під час літнього відпочинку.

Після пленарного відбулися засідання п'яти секцій — як літературознавчої, так і лінгвістичної й методичної спрямованості, у роботі яких взяли участь професори й доценти, аспіранти й магістранти, викладачі вишів, шкільні вчителі. Інтерес і жваве обговорення викликали доповіді професорів І. Жиленко, Т. Потінцевої, О. Радчук,

ЛЮДИНА, ЯКА ЗМІНИЛА СТАВЛЕННЯ ДО ДИТЯЧОЇ КНИЖКИ

Дуже символічно, що саме у вересні, у якому життя кожного пов'язане зі школою, відзначає свій ювілей надзвичайний педагог, знаний фахівець у галузі початкової освіти, проф. Ольга Валентинівна Джежелей.

Близько 40 років Ольга Валентинівна самовіддано працювала на каф. теорії і методики виклад. філолог. дисциплін у дошкіль. початк. і спец. освіті. Упродовж майже 25 років на громадських засадах очолювала роботу лабораторії метод. забезпечення безперервної системної освіти школа — ЗВО.

За плідну наук. роботу проф. О.В. Джежелей була двічі нагороджена дипломом обл. конкурсу «Вища школа Харківщини — кращі імена» (2001, 2008), пам'ятним посвідченням у номінації «За відданість науці» (2005), медаллю імені Софії Русової (2005), почесною відзнакою «Медаль Г.С. Сковороди» (2010, 2018), визнана кращим науковцем ун-ту (2001, 2006). Наук. пошуки О.В. Джежелей завжди стосувалися найактуальніших проблем методики навчання молод. школярів. Вона була учасником розробки концепції та метод. забезпечення переходу початк. школи на трирічний (1968), а потім — на чотирирічний термін навчання дітей 6-річного віку (1973).

Ольга Валентинівна є одним із розробників методики позакласн. читання, що визнана найвищим досягненням у галузі метод. науки ХХ ст., оскільки дозволила забезпечити вчителів дієвими способами формування в учнів читачацької самостійності, показала, як зробити книжку привабливою і зрозумілою дитині. За посібниками з позакласн. читання навчалися школярі у 70–90 роках ХХ ст. Метод. рекомендації, розроблені О.В. Джежелей, використовували у своїй роботі вчителі Польщі, Болгарії, Монголії та інших країн.

Ольга Валентинівна є автором кількох Держ. програм для вищих і середніх ЗО, одним із розробників Держ. стандарту початк. освіти. У 2011 р. на нараді з оновлення Стандартів початк.

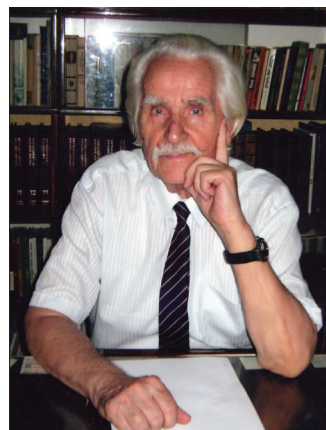
освіти О.В. Джежелей висловила ідею щодо необхідності внесення суттєвих змін на номінативному і сутнісному рівні до нового навч. предмету «Літературне читання». Це відкрило нові перспективи для розвитку мовно-літературної галузі. Професоркою створено навчально-методичні комплекти для забезпечення уроків навчання грамоти й літерат. читання в початк. школі.

Наук. доробок О.В. Джежелей на сьогодні налічує понад 400 друк. видань. Під її керівництвом захищено 7 канд. дисертацій.

Пропонуємо спогади аспірантів про роботу з Ольгою Валентинівною.

І.В. Цепова — колишній доц. кафедри: «Мені випала честь бути першою офіційною аспіранткою О.В. Джежелей — наук. керівника, зацікавленого в предметі дослідження, справжнього майстра своєї справи. Під час роботи над дисертацією мене вразили глибокий аналітичний розум Ольги Валентинівни, її раціональний підхід до розв'язання метод. проблем, винаяткова працездатність, вимогливість і щира зацікавленість у успіхові своїх учнів».

О. Скоробогатової, Н. Тучиної, О. Халіман, Г. Яроцької та ін., виступили яких стали справжнім майстер-класом для молодих науковців. Проте й наукові розвідки аспірантів Ж. Гончарової, А. Золотко, Б. Кайгородцевої, А. Рогожі, В. Щеуліна та магістрантів І. Піскунова, І. Проскуріна, К. Севрук відрізнялися актуальністю тематики й смисловістю наук. пошуку. У межах розширеної співпраці зі школою долучилися до конференції Олія Івахненко — вчитель зарубіж. літ. Харківського ліцею № 38.

Звісно ж, неможливо у межах цієї коротенької нотатки назвати всіх вельмишановних учасників конференції. Але можна сказати про панування ділової атмосфери, доброзичливості, позитивного настрою, відчуття єдності дослідників й незнищенності наукової думки.

А.Г. Козлова, член оргкомітету конференції, учениця М.Ф. Гетманця.

СЕМІНАРИ

Протягом вересня Наукова бібліотека ун-ту провела на всіх ф-тах онлайн-зустрічі на такі теми: «Формування інформаційної культури здобувачів ВО: заняття для 1-курсників» та «Академічна доброчесність у наукових дослідженнях здобувачів ІІ (магістерськ.) РВО».

ЮВІЛЕЇ

Кафедра освітології та ІП щиро вітає свою колегу — д. пед. н., доц. Олену Миколаївну Кін з ювілеем, який вона відсвяткувала влітку.

У 1993 р. О.М. Кін закінчила фізико-математичний ф-т ХНПУ, у 2001 р. після навчання в аспірантурі на каф. загальної педагогіки захистила канд. дисертацію, у 2021 р. — докторську. За час роботи в ун-ті викладала навч. дисципліни «Педагогіка», «Теоретичні основи дидактичних досліджень». З 2003 по 2007 рр. виконувала обов'язки заст. декана з виховної роботи ф-ту психології та соціології нашого ун-ту. Є автором понад 80 наукових та навчально-методичних праць, неодноразово виступала опонентом дисертаційних досліджень з пед. наук, рецензентом метод. рекомендацій, наук. статей, під її керівництвом захищено 2 канд. дисертації.

Люба наша Олено Миколаївно! Ми пишаємося Вами і радіємо, що доля звела нас разом на освітянській ниві. Ви чарівна жінка, непересічна, талановита людина з доброю усмішкою, чуйним серцем, високо розвинутою

вимогливістю до себе та відповідальністю за доручену справу, людина, яка завжди підставить плече і ніколи не підведе ані в роботі, ані в житті. Ваша професійна ерудиція, допитливість, особлива сприйнятливість до нового, мобільність, готовність імпровізувати в поєднанні з доброзичливістю і неповторним відчуттям гумору дозволяють легко знаходити спільну мову зі студентами, захопити їх предметом викладання, допомогти їм розпочати свій професійний шлях із впевненістю у власних силах.

Вітаємо з ювілеем! Нехай Ваше життя буде барвистою мозаїкою, складеною з яскравих вражень і незабутніх днів! Хай у роботі, в оселі, у душі та серці панує мир, злагода і радість! Бажаємо завжди відчувати себе значущою, прекрасною і потрібною! Життєвої Вам наснаги і творчих досягнень, міцного здоров'я і добробуту!

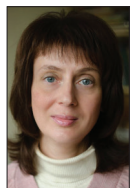
З глибокою повагою — колектив каф. освітології та ІП.

Вітаючи із прекрасним ювілеем, хочемо сказати чимало теплих і добрих слів на адресу нашої колеги, ст. викладача кафедри теорії, технології і методик дошк. освіти Долі Олії Володимирівни.

Олія Володимирівна — випускниця Харківського ун-ту мистецтв імені І.П. Котляревського, яка вже 30 років працює на нашій кафедрі, поєднуючи викладацьку діяльність із концертмейстерством. Завжди дипломатична, виважена, по-педагогічному клопітлива і делікатна, вона першою зустрічає в ун-ті наших студентів, бо впродовж багатьох років відповідає за профіторіальну роботу на кафедрі і ф-ті. Олія Володимирівна — автор понад 60 наук. та навч.-наукових праць, 2 навч. посібників. Вона тричі відзначена пам'ятними посвідченнями ун-ту в номінації «Громадський діяч». Її життя — яскравий приклад інтелектуальної та громадянської порядності і чистоти, до такої людини відразу переймаєшся довірою. Олія Володимирівна — улюблений наставник студентів, які навчаються в неї не лише тонкощів музичного й вихователського ремесла, але й таким людським якостям, як здатність бути уважним до людей і висока працездатність.

Дуже цінуємо Вас, Оліє Володимирівно, і бажаємо Вам усіх благ, на які Ви заслуговуєте перед Богом і людьми! Хай і надалі у Вас залишається невичерпна снага до пед. творчості!

Колектив каф. теорії, технології і методик дошк. освіти

3 ЮВІЛЕЄМ!

24 вересня 2023 р. відзначає свій ювілей д. філол. н., проф. каф. зарубіжної літ. та слов'янських мов імені проф. Михайла Гетманця Скоробогатова Олена Олександрівна.

Олена Олександрівна працює в нашому виші з 1982 р. і за цей більш ніж 40-річний термін пройшла шлях від асистента до професора кафедри, навчалася в аспірантурі та докторантурі, майже 8 років виконувала обов'язки зав. кафедри, 4 роки завідувала кафедрою за конкурсом.

Олена Олександрівна належить до тих працівників вищої школи, які вміють вдало поєднувати викладацьку роботу з науковою. На сьогодні є всі підстави говорити, що, плідно керуючи наук. роботою студентів та аспірантів, О.О. Скоробогатова

створила свою наукову школу: під її керівництвом захищено 10 дисерт. на здобуття ступеня к. філол. н., 2 дисертації на здобуття ступеня докт. філософії та одна — д. філол. н. Підготовлені нею науковці стали гідними продовжувачами традицій Харківської філологічної школи, до якої примислює себе й науковиця-ювілярка. Протягом багатьох років Олена Олександрівна входила до складу спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій філол. профілю, неодноразово брала участь у роботі разових рад. Вона є авторкою понад 240 наук. праць, 2 одноосібних монографій, 3 монографій у співавторстві, 7 розділів у колективних монографіях, 2 хрестоматій.

О.О. Скоробогатова — висококваліфікований фахівець-філолог, яка викладає мовознавчі та літературознавчі курси, зокрема й для здобувачів III (освітньо-наукового) РВО. Її заняття відрізняються не тільки справжнім академізмом та високим науково-методичним рівнем, але й доброзичливою та діловою атмосферою.

Олена Олександрівна — людина, керівник, викладач, науковець — користується повагою колективу ф-ту та ун-ту, колег, студентів, співробітників. Вона має університетські відзнаки, є номінантом обл. конкурсу «Вища школа, кращі імена» в категорії «Викладач гуманітарних дисциплін».

Шановна Олено Олександрівно! Щиро вітаючи Вас із ювілейною датою, зичимо доброго здоров'я, безупинного й плідного наукового пошуку, талановитих і вдячних учнів, енергії, оптимізму, згоднайшоршого повернення під уже мирне небо рідної країни й довгих років натхненної праці на освітнянській ниві.

З повагою і любов'ю — колектив каф. зарубіж. літ. та слов'янських мов імені проф. Михайла Гетманця

ЗАСІДАННЯ МОЛОДИХ ПОЛІТОЛОГІВ

15 вересня до Міжнародного дня демократії на каф. політології, соціології та культурології ХНПУ імені Г.С. Сковороди відбулося перше в цьому навч. році засідання політклубу на тему «Основні аспекти розвитку демократії у XXI столітті: виклики, тенденції та перспективи».

Під головуванням зав. каф. доц. О.О. Безрука в засіданні політклубу взяли участь здобувачі ВО I (бакалаврськ.), II (магістерськ.) та III (освітньо-наукового) рівнів спец. 052 Політологія та провідні викладачі кафедри.

Головним спікером заходу стала здобувачка III ОНУ спец. 052 Політологія, наук. асистент Ун-у Копенгагена, Ін-ту Крос-культурної комунікації та регіоназнавства (Copenhagen University, Institute of Crosscultural and Regional Studies) Оксана Дідик, яка презентувала дослідницький проект, присвячений взаємозв'язку демократії та політичних брендів.

Традиційно робота політклубу супроводжувалася цікавою дискусією, у рамках якої учасники спробували визначити головні маркери сучасної кризи демократії та окреслити перспективи демократичного розвитку в глобальному вимірі. Наприкінці заходу зав. каф. доц. О.О. Безрук підкреслив, що засідання політклубу є не лише майданчиком для дискусії з актуальної тематики, а й важливою сходиною для визначення наукових пріоритетів молодих політологів.

МІЙ ВЧИТЕЛЬ — МІЙ ДОРОГОВКАЗ!

Напередодні Дня вчителя здобувачі 1 курсу 13 гр. СО УМЛФ ім. Г.Ф. Квітки-Основ'яненка поділилися щирими розповідями про своїх улюблених викладачів.

Неронова Олена: «Учитель відкриває нам двері в нескінченний світ знань. Для мене взірцем професіоналізму та майстерності став викладач біології КЗ «Прудянський ліцей» Володимир Миколайович Рудень (див. на фото), який під час занять намагався урізноманітнити банальні завдання незвичайними знахідками і був товаришем та однодумцем для учнів».

Степнова Валерія: «Шкільні роки в Харківський ЗОШ № 104 завжди згадую з усмішкою завдяки найулюбленішому вчителю біології Тетяні Віталіївні Куплевацькій, майстру своєї справи, гарній і надзвичайно чуйній людині. Разом ми організували шкільні концерти, брали участь у районних заходах, без її допомоги я б не посідала призові місця на олімпіадах. Вона завжди підтримувала своїх учнів, давала корисні поради. Я безмежно їй вдячна за підтримку і допомогу, за її щирість та любов до своєї справи».

Шуляк Аліна: «Вступити до ХНПУ ім. Г.С. Сковороди мене змотивувала шкільна вчителька з української мови та літ. Світлана Миколаївна Чуйко, яка змогла розкрити мій потенціал та привити любов до рідної мови. Вона зразок справжнього викладача, тому я прагну стати такою ж досвідченою та в міру вимогливою вчителькою, яка покаже новому поколінню стежку до знань».

Пятіна Дар'я: «З молодших класів мене приваблювала ідея навчати інших. Вірити в себе навчила мене Лариса Михайлівна Бацько, яка вміла зацікавити кожного у вивченні

Випускний вальс із учителем

української мови та літ. Вона навчила нас бачити красу слова, розуміти дії та відчуття героїв творів, не боятися власних помилок».

Котляревська Софія: «На моє бажання вступити до найстарішого пед. вишу України вплинув мій шкільний викладач української мови та літ. — Володимир Володимирович Піжук, випускник нашого ф-ту, активіст студ. життя ун-ту. Своїм нестандартним підходом до викладання він довів, що вчитель може бути не лише суворим і прискіпливим, а й веселим, чуйним, готовим допомогти за будь-яких обставин».

Трегуб Олександр: «На бажання обрати викладацьку діяльність вплинула Світлана Вячеславівна Ткаченко — справжня майстриня в царині української філології. Починаючи з 5 класу вона залучала мене до участі в шкільних і районних предметних олімпіадах, Міжнародному конкурсі імені Петра Яцика та ін., де я неодноразово посідав призові місця. Вчителька завжди вміла підтримати мене у злетах та падіннях, ділилася мудримися порадами для професійного зростання. На її уроках учням завжди було цікаво опанувати навч. матеріал, адже найскладнішу тему пані Світлана могла розповісти просто і зрозуміло. Я твердо переконаний, що вчитель — це насамперед повага до дітей, уміння чути кожну дитину, зацікавити у вивченні свого предмета».

Олександр Трегуб, 13 гр. СО УМЛФ ім. Г.Ф. Квітки-Основ'яненка
позашт. коресп. газети «Учитель»

ПОДЯКА ВЧИТЕЛЮ ТА ВИКЛАДАЧУ

У ці осінні святкові дні напередодні Дня працівників освіти кожен згадує шкільні та студентські роки і найдорожчі для пам'яті вчителів та викладачів.

Учителі та викладачі, проводячи разом з учнями і студентами чи не більшу частину свого та їхнього життя, мають духовний особистісний взаємовплив — не тільки суто навчають, але й виховують, підтримують, надихають.

Саме таким потужним Учителем та Викладачем для багатьох поколінь фізматівців нашого ун-ту стала д. пед. н., проф. Світлана Трохимівна Золотухіна.

Неможливо забути ту потужну силу добра, яку немов випромінювала Світлана Трохимівна, працюючи в аудиторії зі студентами чи аспірантами. Вона все своє життя по-справжньому віддала освіті, науці, ун-ту, ф-ту, кафедрі, колегам, своїм учителям та учням, близьким та рідним. Завдяки Світлані Трохимівні сформувалася особлива школа каф. педагогіки (нині — каф. освітології та інноваційної педагогіки) — школа підготовки поколінь педагогічних та наук. кадрів на засадах наступництва, особистісно-зорієнтованого професійного розвитку, творчої наук. діяльності. Світлана Трохимівна змогла гармонійно поєд-

нати в собі найкращі якості і стати уособленням натхненного вчителя, талановитого вченого, мудрого керівника, чарівної жінки.

Відсвяткувавши у День знань прекрасний ювілей, Світлана Трохимівна продовжує невтомну працю, надаючи глибокі педагогічні знання, розвиваючи професійні уміння і навички та, що найголовніше, формуючи у своїх учнів справжні освітнянські скоророднівські цінності.

Щиро та із вдячністю від імені всіх учнів та колег вітаємо Світлану Трохимівну з Днем працівників освіти! Бажаємо міцного здоров'я та невичерпної енергії! Нехай у Вашому серці завжди буде радість, а на душі — спокій, залишається завжди такою світлою, щирою, осяйною та усміщеною! Щиро шануємо, щиро цінуємо, щиро поважаємо!

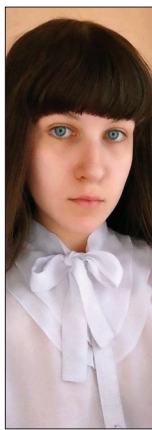
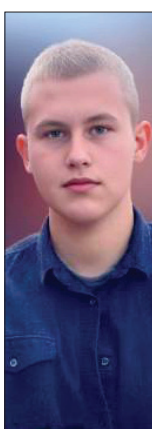
Проф. Н.О. Пономарьова,
декан фіз-мат. ф-ту

ПЕРШІ ВРАЖЕННЯ

Завжди цікаво дізнаватися, як почався навчальний рік у першокурсників. Своїми першими враженнями поділилися студенти 1-го курсу ф-ту історії і права.

Антон Лисенко, студент 1 курсу ф-ту історії і права: «Я студент 1 курсу ф-ту історії і права ХНПУ імені Г.С. Сковороди, що зробило мене найщасливішою людиною у світі. Коли я поїхав здавати документи і тільки нові зайшов у приміщення ун-ту, на мене повіяло історичною атмосферою та антуражем. 1 вересня нас познайомили з викладачами, куратором та одногрупниками. Відбулася цікава посвята в студенти, знайомство з активістами Студентської ради ф-ту. Попереду «Дебют першокурсника», наукова конференція «Козацькі читання» та багато нового й, впевнений, цікавого».

Олександра Степанова, ф-т історії і права: «Перша лекція була з курсу всесвітньої історії на тему «Історія первісного суспільства». Мені сподобалася ця лекція, бо на ній працював не тільки викладач, а й уся аудиторія. Крім того, у цей день пройшла зустріч із керівництвом ф-ту: декан Л.Д. Зеленська розповіла про осно-

вні напрями роботи та особливості навчання; заст. декана і викладачі привітали нас зі вступом. Враження після спілкування з ними було таким, наче ми їх знаємо вже не один рік. Студенти 3 курсу підготували для нас вікторину з питаннями про студентство, історію ун-ту. Зі своїми одногрупниками ми змогли зустрітись 3 вересня біля «Градусника», разом гуляли в саду Шевченка, де провели репетицію до студдебюту. Для нас живе спілкування — засташа студентського життя.

Є вислів: «Студентські роки — це найкращі роки», і це дійсно так. Тому під час навчання в ун-ті потрібно бути наполегливим у всьому, особливо в навчанні. Я вважаю, що навчання на ф-ті історії і права дозволить мені здобути педагогічну професію, пов'язану із вивченням історії, яка дозволяє обрати правильний шлях у складних обставинах сучасного життя».

Розмовляла І. Бикова

МОЛОДЬ НА ХВИЛІ ЛІДЕРСТВА

29 серпня 2023 р. студенти ХНПУ імені Г.С. Сковороди відвідали вебінар «Молодь на хвилі лідерства», який організувала міжнародна молодіжна організація AIESEC.

AIESEC розвиває лідерство в молоді шляхом міжкуль- турних обмінів, членства в організації та проведенням подій щодо розвитку юних лідерів в Україні, інформуючи суспільство з цієї тематики.

Спікерами зустрічі були: Олександра Чернишова, засновниця школи розвитку для підлітків та молоді «Fun Business» та амбасадорка «Міжнародного Парламенту Матерів»; Карина Сургай, голова відділу розвитку партнерських відносин та організації заходів у ВП ВМГО «АЙСЕК в Україні» у м. Харкові.

Пані Олександра розглянула основні аспекти розвитку лідерства в собі, серед яких самоаналіз, встановлення цілей, самодисципліна, комунікація, розв'язання конфліктів, звернула увагу на портрети лідера, визначивши спільні та відмінні риси. У кінці промови кожен із присутніх проаналізував,

до якого виду лідера він належить, виділив для себе ті якості, які потрібно розвивати в собі, починаючи вже сьогодні.

Пані Карина розповідала про свій життєвий шлях та пошук свого лідерського потенціалу за допомогою AIESEC — колективу креативної молоді, який повністю підтримував усі ідеї та допомагав на шляху волонтерської діяльності.

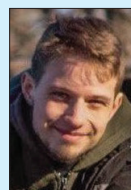
Від перших днів війни члени організації допомагають українцям, які постраждали під час повномасштабного вторгнення. Вони активно долучилися до плетіння сіток, хосту переселенців, інформування іноземних колег про наявні проблеми. Крім того, під брендом AIESEC в Україні існує проект «LEAD for PEACE», який спрямований на проекти для дітей у школах та центрах для переселенців.

Олександр Трегуб, 1 курс УМЛФ,
позаштатн. коресп. газети «Учитель»

НА ШЛЯХУ ДО ПЕРЕМОГИ

Україна — це об'єднання неймовірних, рішучих та сміливих людей. Саме такими людьми є головні герої нашого матеріалу — студенти УМЛФ Назар Демченко (2 курс) і Софія Гонтар (1 курс).

Назар Демченко

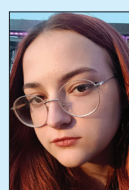
Вступив на мовно-літературний ф-т у 2022 р. тому, що українська мова та літ, їх збереження, забезпечення функціонування та безпечного існування завжди були пріоритетом для нього. 24 лютого, коли почалася нова фаза війни, Назар долучився до боротьби за незалежність, заснувавши й очоливши волонтерську організацію «Volunteer Express», яка організовувала гуманітарну допомогу цивільному населенню, збирала кошти на необхідні речі (автівки, дрони, тепловізори) для військових.

Волонтер, на думку Назара, має розуміти, заради чого він працює, щоб не «перегоріти» від постійної комунікації з солдатами, активного відвідування гарячих міст, які регулярно прострілюються ворожою артилерією. На запитання «Чи отримуєте Ви кошти за свою роботу?» він відповів: «Ні. Погляд наших захисників, подяка від цивільних під час розвантаження гуманітарки — найкраща зарплата для нас». Ба більше, Назар поєднує свою волонтерську діяльність з навчанням, тож педагогікам пишається такою багатогранністю та сумлінністю цього студента.

Софія Гонтар — переселенка з Донеччини, яка знає, що таке війна ще з 2014 р., коли ця жорстока битва за нашу незалежність лише починалася. А 24 лютого, торік, якраз на свій день народження, вона відчувала на собі ворожий наступ уже вдруге... Здатність психологічно витримувати важкі ситуації, працьовитість та наполегливість — це

те, що в цієї дівчини є точно. На рішення обрати УМЛФ вплинула матір-вчителька рідної мови. А після повномасштабного вторгнення Софія вирішила продовжити сімейну справу.

Ще до навчання в ХНПУ Софія приєдналася до ДЮГО «Темп». Спільно з іншими волонтерами вона займалася збиранням продуктів, одягу та інших речей першої необхідності для

українських військових, переселенців, дітей-сиріт. А оскільки вона знала, як це бути переселенкою, то виконувала свою роботу з високою мотивацією, адже розуміла, заради кого

і заради чого такі колючальні зусилля: недоспані ночі, жертвування вільним часом і психоемоційним станом. На думку Софії, людина, яка займається волонтерською діяльністю, повинна мати такі важливі риси характеру, як чесність, доброта, уміння працювати в команді.

Обох наших героїв об'єднує спільна мрія — якомога скоріше зустріти довгоочікувану Перемогу. Вони переконані, що нашу націю не зламати жодною ракетою, бомбою чи артилерійським снарядом. До речі, багато студентів, викладачів і співробітників нашого ун-ту волонтерять: допомагають солдатам, переселенцям, мешканцям прифронтових територій.

Редакція газети «Учитель» чекає від наших читачів розповіді про волонтерів-скоророднівців.

Владислав Никоненко,

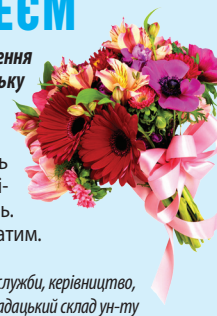
11Ф група УМЛФ ім. Г.Ф. Квітки-Основ'яненка,
позашт. коресп. газети «Учитель»

ПРИВІТАННЯ З ЮВІЛЕЄМ

Від щирого серця вітаємо з ювілейними днями народження заступ. голов. бухгалтеря Ольгу Вікторівну Буряковську і Тетяну Миколаївну Забіяко.

Залишайтеся завжди таким ж комунікабельними, професійними, усміхненими. Хай Вас оточують вірні колеги і друзі, щоб в особистому житті була добра і любов, щоб усі Ваші заповітні мрії справджувалися. Щоб завжди росла зарплата, щоб життя було багатим. Мирного неба Вам і нашої найскорішої Перемоги!

Співробітники бухгалтерської служби, керівництво, професорсько-викладацький склад ун-ту

Запрошення до діалогу

ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ ЗА ДОПОМОГОЮ CHATGPT

Хоча штучний інтелект став невід'ємною частиною базатих професій, усе ще немає консенсусу щодо його цінності та використання. Але ШІ вже з нами, і тому нам потрібно навчитися перетворювати його на корисний та цінний ресурс, не завдаючи шкоди.

Ідея запитати наших читачів до обговорення використання ШІ в освіті належить Ліні Алькайссі-Якименко, учительці природничих наук в International Engelska Skolan, Лінчепінг (Швеція). Для демонстрації можливостей ChatGPT поставили два питання українською мовою щодо його власної ролі в освіті (Яка користь чату GPT для вчителів та учнів і студентів? Яке ставлення до чату GPT в освіті середовища?), після чого його попросили інтегрувати свої відповіді в невелику статтю, наведену нижче. ChatGPT знадобилося всього 10 хвилин, щоб виконати цю роботу.

У листопаді 2022 р. стався проливний крок у сфері ШІ — випуск ChatGPT для загального використання. Ця інноваційна мовна модель, розроблена компанією OpenAI, швидко привернула увагу національних медіа, соцмереж і продемонструвала величезний потенціал для трансформації не тільки різних сфер діяльності, але й освіти з таких напрямків, як:

Персоналізоване навчання: ChatGPT може діяти як віртуальний репетитор, пропонуючи індивідуальні навч. досвід і адаптуючись під темп учня.

Доступне навчання: Багатомовні можливості чатбота та текстовий інтерфейс роблять його інклюзивним інструментом, забезпечуючи доступ до якісної освіти ширшому колу учнів.

Підтримка 24/7: Цілодобова доступність ChatGPT сприяє безпе-

рвньому навчанням та зменшенню перешкод під час здобуття нових знань.

Інтерактивна практика: ChatGPT може генерувати практичні завдання, надаючи учням широкі можливості для вдосконалення навичок.

Критичне мислення: Запровадження розмов із ChatGPT на різноманітні теми сприяє розвитку критичного мислення та аналітичних навичок.

Розширення горизонтів: ChatGPT служить мостом між традиційними та сучасними засобами спілкування, готуючи учнів до цифрової ери.

Посилене співробітництво: ChatGPT сприяє груповим дискусіям, дозволяючи учням співпрацювати незалежно від їхнього місця перебування.

Творче письмо та виразність: ChatGPT спонукає до творчості, допомагаючи учням у генерації ідей, написанні есеїв чи оповідань.

Підтримка вчителя: Педагоги можуть використовувати ChatGPT для створення захопливих планів уроків чи генерації навч. матеріалів.

ChatGPT продовжує розвиватися, і педагоги, учні та навч. заклади повинні прийняти його можливості, щоб створити більш захопливе, доступне та ефективне навч. середовище. Тож партнерство між ШІ та освітою має потенціал перетворювати спосіб передачі та здобуття знань.

Чекаємо на ваші враження від використання чату та вашу думку про його ефективне застосування в навчанні, вивченні та майбутній роботі.

МІЖНАРОДНЕ ПАРТНЕРСТВО

28 вересня на ф-ті мистецтва проведено урочисте відкриття Корейського культурно-мистецького центру.

У святковому заході взяли участь ректор **Юрій Бойчук**, в.о. директора Департаменту міжнародного співробітництва Харківської міськради Костянтин Деменков, директор КЗ «Харківський ліцей № 181 «Дьонсунрі» **Ольга Сін**, представники корейської діаспори в Україні, зацікавлена громадськість Харкова та широке представництво мистецької спільноти Сковородинівського ун-ту.

Мета центру — знайомство з корейською історією, культурою та філософією; популяризація корейського мистецтва, дизайну, інноваційних естетичних практик і досліджень; насадження культурно-мистецьких українсько-корейських зв'язків; створенні спільних українсько-корейських міжнародних проєктів.

МУЗЕЙ ВІДРОДЖУЄТЬСЯ

15 вересня, згідно з традицією, на початку нового навч. року делегація сковородинівців на чолі з ректором **Юрієм Бойчуком** відвідала національний літературно-меморіальний музей **Г.С. Сковороди** у Сковородинівці, де разом з директоркою пані **Наталією Мицай** відбулося урочисте відкриття Арт-ХАБУ «LIBERTY».

Ми всі пам'ятаємо, як трагічного ранку 07.05.22 р. снаряд окупантів влучив у дах і повністю знищив музей Сковороди, який є пам'яткою історії національного значення.

Готуючись до 300-річчя з дня народження **Г.С. Сковороди**, ми старанно формували нашу колекцію. Але після цієї страшної трагедії одностайно вирішили передати колекцію картин, присвячену творчості філософа, у дар музею, щоб і надалі мистецтво могло жити духом криниці **Г.С. Сковороди**.

Т. Паньок,

зав. каф. образотворчого мистецтва

СОЦІОЛОГИ ВІТАЮТЬ НОВЕ ПОПОВНЕННЯ

На першому тижні навчання на ф-ті соціальних і поведінкових наук відбулося традиційне свято «Привітання першокурсників».

Захід пройшов в онлайн-режимі з використанням комунікаційної платформи ZOOM, де нових здобувачів ВО, якими поповнилася наша Сковородинівська родина, привітали к. п. н., доцент кафедри політології, соціології і культурології **Ю.І. Калюжна**; зав. каф. соціальної роботи і соціальної педагогіки **І.А. Романова**; куратори здобувачів-бакалаврів І року навч. **Н.О. Єсіна** та ІІ (магістерськ.) **Р.В.О. Н.Д. Кабусь**; викладачі кафедри **І.О. Шеплякова** і **Л.М. Макара** та модератор заходу **В.В. Костіна**.

До привітань першокурсників з найкращими побажаннями приєдналися здобувачі старших курсів спец. 231 Соціальна робота: **Дмитро Якимович**, **Дарина Збаранська**, **Катерина Погоріла**, **Юлія Силиверст**, **Аліса Чернушенко**, які зі задоволенням і гордістю розповідали першокурсникам, на що очікувати: освітній процес відбувається у вигляді інтерактивних

лекційних, семінарських і практичних занять із застосуванням новітніх ІТ навчання і систематичним залученням практиків з соціальної роботи до навч. занять як гостей спікерів. Для здійснення самостійної роботи в розпорядженні студентів ресурси Наук. бібліотеки нашого ун-ту, онлайн-платформа супроводу дистанційного навчання MOODLE, медіатека кафедри. В ун-ті діє потужне студсамоврядування, а через гуртки «Студентське наук. товариство» і «Волонтер» здобувачі постійно залучаються до наук. та волонтерської діяльності.

Загалом першокурсники були натхненні розповідями про згуртовану Сковородинівську родину й традиції підтримки студентів викладачами каф. соціальної роботи і соціальної педагогіки, керівництвом ф-ту і студентами старших курсів.

Юлія Силиверст, 32 СР гр. спец. 231 Соціальна робота

ТИЖДЕНЬ ПЕРШОКУРСНИКА

На ф-ті початкового навчання в рамках «Тижня першокурсника» відбулися цікаві презентації, зустрічі і події.

12–14 вересня першокурсники познайомилися з колективами кафедр ф-ту. Зустріч-знайомство здобувачів 1 курсу з каф. теорії і методики викладання природничо-математичних дисциплін у дошк., початк. і спец. освіті відкрила зав. каф. **О.М. Іонова**. Після цього студенти активно долучилися до вікторини. Презентацію каф. теорії і методики викладання філолог. дисциплін у дошк., початк. і спец. освіті здійснила зав. каф. **Л.П. Ткаченко**, яка представила колег, а викладачі поін-

формували студентів про основні напрями своєї роботи. Доц. **О.М. Коваленко** розповіла про роботу СНТ, про можливість долучення першокурсників до роботи в наук. гуртках, у роботі науково-методичних лабораторій та Центру читання і дитячої книги. Потім першокурсники зробили цікаві візитівки-презентації своїх груп.

Презентація про діяльність каф. початк. і проф. освіти розпочалася зі вступного слова зав. каф. **О.А. Мкртічян**. Після офіційної частини доц. каф. **І.А. Небитова** запропонувала студентам створити мапу мрій та розмістити її на віртуальній дошці Padlet. Після візуалізації мрій першокурсники презентували свої групи. Відеоролики груп виявилися дуже яскравими.

14 вересня спілка **ФПН влаштувала члендждж «Моя група»**, головним завданням якого було створення фотокарток кожної групи (див. на фото). Студенти дуже активно та креативно підійшли до поставленого завдання. У членджджі взяли участь здобувачі не тільки 1-го, але й 2-го, 3-го і 6-го курсів. Свій колаж створили також адміністрація ф-ту та студентська рада. Тож «Тиждень першокурсника» на ФПН пройшов в атмосфері дружної й плідної співпраці.

Тиждень першокурсників завершився теплою онлайн-зустріччю з адміністрацією ф-ту. За філіжанкою смачної кави студенти-початківці мали змогу ще ближче познайомитися з великою і дружньою родиною ФПН, поспілкуватися та отримати відповіді на хвилюючі питання, адже початок року для першокурсників — це багато всього нового.

Обличчям до обличчя

ПАДАЮЧИ ТА ПІДВОДЯЧИСЬ, ТИ РОСТЕШ

12 вересня 2023 р. виповнилося 45 років **О.С. Казачинер**, випускниці нашого ун-ту, яка пройшла надзвичайно складний професійний шлях від шкільного вчителя англ. мови в початк. класах до д. пед. н., проф. каф. здоров'я людини, реабілітології і спец. психології.

«Студентські роки. Це був найкращий період у моєму житті! Я оволоділа професією вчителя початк. класів та англ. мови, а через 5 років — менеджера освіти та вчителя англ. мови в ІПО ХНПУ. Я вдячна викладачам свого улюбленого ун-ту, які навчали мене і які зараз є моїми колегами та справжніми друзями.

Вибір спеціальності. На 5 курсі під час роботи в школі зацікавилася «Основами дефектології», написанням перших статей. У 2020 р. закінчила заоч. магістратуру зі спец. 016 Спец. освіта. Логопедія і реабілітології.

Одразу після закінчення ун-ту у 2000 р. прикріпилася до консультпункту при аспірантурі. Це було помилкою, адже в мене за плечима тоді не було ніякого досвіду. Довелося трохи загальмувати. До аспірантури я вступила у 2009 р., а канд. дисертацію захистила у 2013 р. Вдячна проф. **Артуру Петровичу Яреценку**, який спонукав мене до написання докторської. Дуже допомагав наук. консультант **Бойчук Юрій Дмитрович**, який завжди був поруч та підтримував у скрутні хвилини. Зараз працюю на посаді проф. кафедри, із 2020 р. є керівником Центру інклюзивної освіти, гарантом освітньо-наукової програми для магістрів «Олігофренопедагогіка» зі спец-сті 016

Серед наукових інтересів — розвиток інклюзивної компетентності вчителя, корекційно-розвивальні методики роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, зокрема з синдромом Дауна, а також питання казкотерапії. Є автором практикумів «Основи казкотерапії» та «Казкотерапія: поглиблений курс», а також зошитів на друкованій основі «Сонячна дитина».

Люблю читати, переглядати фільми про відомих акторів і педагогів, малювати, вишивати, проводити час на природі, подорожувати. Виготовила кілька авторських ляльок. Відвідую музеї, виставки, театральні вистави. Створюю навчальні казки, мрію про перемогу і мир к нашої країні, повернення додому та роботу на благо людей.

Моїм життєвим девізом є слова голландського ковзаняря **Кейса Феркерка**: «Падаючи та підводячись, ти ростеш». Вдячна моїм найкращим у світі, інтелігентним та порядним батькам, які завжди підтримують і допомагають у будь-якій ситуації. Моя мама — талановитий художник, що вражає всіх своїми роботами. Я пишаюся своїми батьками! У мене є надійні друзі, із якими приємно проводити час. Я надзвичайно вдячна людям, які по-різному допомагали мені в житті».

Напередодні ювілею **Олена Семівна**, окрім численних привітань від керівництва ф-ту, кафедри, колег, наставників, друзів, рідних та учнів, отримала ще два подарунки — сторінку в книзі «Золотий фонд нації. ВСЕ БУДЕ УКРАЇНА!» в розділі «Науково-освітній потенціал» і захист дисертації аспірантки **В.М. Ляшенко**.

Розмовляла **Ірина Бикова**

ВІЧНА СЛАВА ГЕРОЮ

Після тесту ДНК стало відомо, що у воєнному смерчі боїв на Донеччині загинув випускник УМЛФ імені **Г.Ф. Квітки-Оснот'яненка ХНПУ імені Г.С. Сковороди** з **Балаклійщини Віталій Коваленко**, який захищав Батьківщину з осені 2022 р.

Проте рідним і близьким важко сприйняти мову офіційного документа. Ще одного Героя проведжати між двох дат: народження й загибелі. А між ними буде заковдано розповідь про те, якою світлою людиною він був, яким турботливим сином, відповідальним і ніжним чоловіком, щасливим батьком двох дітей. Хтось має берегти ці спогади.

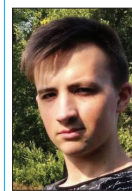

Дозволь оберегати їх нам. Ми нестимемо їх разом із твоїми мамою, сестрою, дружиною й дітьми.

Колектив викладачів і студентів українського мовно-літ. ф-ту

ДЕБЮТ

Владислав Никоненко, 1 курс УМЛФ: 3 дитинства захоплені

красою та силою нашого слова, тому й обрав філологію, з якою готовий пов'язати своє життя. Почав писати у 2018 р. прозу, потім — поезію. У вірші «Дорогою іду побитою...» описав свої емоції, враження під час евакуації в автобусі під обстрілами з прикордонного міста **Вовчанськ**, що на **Харківщині**.

Дорогою іду побитою, слезами-дощами политую, де танки ворожі розкидані, снаряди лежать нерозірвані, і бачу будинки зруйновані, прильотами пошматовані, і спалені клумби під вікнами: тут пахне війною — не квітами. Так хочю назад повернутися, відчутти домашнє тепло, у теплому ліжку проснутися, немовби війни й не було. Хотів би я, замість пожежного диму, вдихати запах весни, щоб сцени жорстокості були лиш у фільмах, щоб зникли новини сумні. Хотів би я, замість «градів», почути, як шелестить трава. Хотів би минуле назад повернути, та кнопки повтору нема.

Олександр Трегуб, 13 СО гр. УМЛФ: На поезію мене надихнула двоюрідна бабуся Люба, яка пише вірші про любов до України, до батьків та про нелегке життя селянина. Завжди із теплом у серці згадую родинні зустрічі, на яких бабуся декламувала свої вірші. Бабуся була моїм критиком, наставником і найголовніше навчала не здаватися на шляху до своєї мети. Цей вірш я присвятив герою ЗСУ, які 12.09.2022 звільнили моє рідне селище від навали окупантів.

Спогади тих днів 24.02 настало. Село моє міцно спало. Аж раптом від вибухів страшно стало, і ми зрозуміли: прийшла вона — непрохана, клята, кривава війна... І плакало небо, і люди ридали, коли в ЗСУ синів проводжали. Пішли вони з катом на фронт воювати й не дати рашистам нас «визволити». Хай знає у світі країна кожна, що Україна переможна!

ПОДОРОЖ ДО НОВИХ ЗНАНЬ

Ми завжди чекаємо чогось неймовірного від літніх канікул. Але ж у наші реалії прийшла війна, і нам довелося навчитися бути щасливими в сьогодні.

Як свідчить проведене куратором 32-СР гр. опитування, значну частину часу переважає більшість студентів нашої групи присвятила самонавчанню й саморозвитку, відвідуючи вебіари, майстер-класи та розвивальні курси та займаючись волонтерською діяльністю.

Особисто для мене літо 2023 — це здебільшого робота на своє майбутнє, тому що я працювала в дитячій кімнаті готелю в Ірландії, і саме це допомогло мені покращити свою вимову та більше зрозуміти колорит місцевості, традиції та особливості виховання дітей. Кімната була обладнана всім необхідним: різноманітні іграшки, головоломки, розмальовки, музика і навіть приставка. Це надало можливості легко знайти

спільну мову із дітьми. Але кімната працює тільки влітку, адже восени діти йдуть навчатися в школах, а ми, студенти, — в університетах. Тож новий навч. рік розпочато. На першому тижні на ф-ті соціальних і поведінкових наук ми ознайомилися із структурою, метою і завданням нових навч. дисциплін: «Соціально-педагогічне проектування», «Технології соціально-педагогічної роботи», «Консультації в соціальній роботі», «Теорія та методика соціальної роботи із сім'єю» тощо.

Сподіваюся, що в новому навч. році на всіх нас чекає дивовижна подорож до здобуття нових знань, практичних умінь і навичок. Тож рушаймо!

Поліна Литвин, здобувачка 32-СР гр. І (бакалаврськ. рівня) спец. 231 Соціальна робота

ЛЕКЦІЯ ПРО ГРИГОРІЯ СКОВОРОДУ

21.09.2023 здобувачі І (бакалаврськ.) та ІІ (магістерськ.) РВО ф-ту почат. навч. на чолі з координ. з виховної роботи **І.А. Небитовою** відвідали традиційну онлайн-лекцію на тему «Григорій Сковорода та Слобожанщина».

Лекцію провів директор музейного комплексу ХНПУ імені **Г.С. Сковороди** **Тукан Віталій Костянтинович**, який познайомив здобувачів із видатним українським філософом Григорієм Сковородою та його діяльністю на Слобожанщині. Студенти після закінчення розповіді ставили чимало питань, на які отримали ґрунтовні відповіді.

Головний редактор
Ірина Бикова

Редактор
Ярослав Скидан,
Дизайн, верстка
Роман Березовський

Газета зареєстрована в управлінні
з преси Харківської обласної
адміністрації. Свідоцтво
№ ХК-242 від 10.01.95

Засновник і видавець газети
ХНПУ ім. **Г.С. Сковороди**. 61168,
м. Харків, вул. Валентинівська, 2,
корп. А, кімн. 200. Т. 68-63-12

Рукописи та листи не рецензуються,
не повертаються. Думки
авторів можуть не збігатися
з думкою редакції

E-mail редакції:
uchitel_hnpu@ukr.net
Видається українською
мовою

Видається в електронному
вигляді та розміщується на сайті
університету:
http://hnpu.edu.ua